

Budapestre vonatkozó ujságcikkek				Osztályozás	
Szerző: Jankovszky János				Tárgy 902.6	
Cím:				Hely	
TISZTELGÉS				Idő 1962	
tűnt idők szépasszonyánál				Személy	
Forrás: Népművelés				Helyszám	
(Hely)	(Idő) 1962. okt. 14.	(Köt. v. füz.)	(Oldal)		

MENNYEZETIG ÉRŐ POLCOK, kőkorsók és cserepedények között fekszik egy erős asztalon, könnyű tested gipsz- és parafintömbbe öntve hever a deszkákon. Ott járta-keltél és kacagtál valaha a Colonia splendissimában, a ragyogó városban, ott szívtad be az édes-fanyar őszi levegőt a Táborhegy oldalában, villatok kertjében és azóia vagy ezerhétszázszor hullaták levelüket a lombok. Most itt fekszel...

KIGYÚL AZ INFRA-LÁMPA, sugaraiban lágyul a parafin, a restaurátor óvatosan bontja ki lábfejed a tömör masszából — előtűnnek vékony ujjaid, finom csontjaid. Huszonöt esztendő lehet, amikor belecavartak a fáslikba; fekete hajad a legutolsó római dívat szerint magasra tornyosult fejedre, homlokodra rózsakoszorút fontak és rád adták ibolyakék könnyűsödét, hogy aztán újabb

pólyákkal óvjanak az enyészettől. Miként csengett neved az örökre szóló búcsúkor: Júlia, Sabilla vagy Aemilia — talán Pia voltál, a hűséges, vagy Tara, a kedves? Hadd nevezzelek Violentillának, hiszen köntösöd foszlánya és üvegkarika csecsebecséd is kékesen fénylett a tizenhét százados éjszaka után a szarkofágban.

Nem találtak rajtad semmi külsérelmi nyomot, amely az erőszakos halált jelenti; senki sem mondja azt már meg, hogy miért hagytad el szépséged virágjában a napsütötte oldalt. Beteg lehelettel vagy érted is olyan korán jött a vég, mint annyi másért akkoriban, amikor sokkal kevesebbet éltek az emberek, mint manapság. Oda temettek a hegy oldalába — ahol a 37-es autóbusz jár —, ahonnan nyaranta nyugágyadból ellátál az aquincumi háztetőig, a Danuvius part-

jáig. Nem írtak kőkoporsódra semmit, hiszen a családdal maradtál továbbra is — pihentél a kerti földben, amíg az idő is elhantolt.

AZ ORVOSI KÉS apró vágásokkal hatol a parafinon keresztül, végtelen türelemmel fejt a gipszet és a műanyagbevonatot, amellyel körülburkoltak, hogy kiemelhesenek a sírból. Mennyi gonddal végezhettek a mumifikálás szertartását testeden; pálmabor-öblítés, hetvennapos nátrionfűző, szárítás, gyantás olajok, fáslik, ismét gyanta — és mégis sárgás-vörösen fénylenek előcsontjaid az egykor élő szövetmaradványok, pólya-foszlányok alól. Hiába, az Aquincum-körül-hegyoldalak is nedvesek, nem maradhattál oly ép-ségben, mint II. Ramses a Királyok Völgye tik-kasztóan száraz sírkamrájában. Már csak azért sem, mert végső nyugvóhelyedet feldúlták a barbárok, midőn át-átsap-tak a birodalom keleti limesén. Kirabolták sírodat, semmi ékszered nem

maradt meg Violentilla, csak aranyozott saruszi-aid, elefántcsont karpececed, az üveggyöngyök és a karika.

Az asztalon súlyosodó vaskos tömbből, a műmiát kiemelő és megóvó burkolatból kiállnak a medence- és vállcsontok és a csigolyák. Könnyedén megérintelek; vajon ki simogathatott akkor, amikor élő- és puha hús övezte e maradványokat, ha volt férjed, ki lehetett és hogyan élhettetek itt, Alsó-Pannónia fővárosában, Róma e védbástyájában. Gazdagok lehettek, mert nem mindenki engedhette meg akkoriban, a III—IV. században, a költséges mumifikálást; ha katona volt férjed és esetleg centúrió, évi 20 000 denariusból tellett rá. A II. római segédlegió tisztjeit jól fizették.

HONNAN IS TUDNÁD te már, tűnt idők szépasszonya, hogy a vizet vezették be Óbudán a Jablonka út 16. számú házba, amikor a kertben megkoppant az ásó és szarkofágod kölapja kibukkant a földből. Csen-

gett a táborhegyi Történeti Múzeumban és dr. Póczy Klára régész azonnal a helyszínre sietett. Aztán Vezérfi Károly főrestaurátor és a munkások segítségével napvilágra került tetemed, Pannónia harmadik múmiája — az egyetlen, amely viszonylag épen is maradt. Különleges új eljárással, négy napig tartó fáradtsággal emelték ki, hogy aztán a Károlyi utcai múzeumba kerüljön...

ÉS MOST ITT FEKSZEL az infralámpa sugaraiiban Violentilla és azon meditatálunk feletted, hogy a lábaidnál talált fatáblán mi lehetett: árs, portré? Mert a sok évszázad egyelőre eltakarja arcod vélt képét. Addig is, amíg a rejtély megoldódik, óvni a további enyészettől. Majd a tavasszal újra meglátogatlak az Aquincumi Múzeumban, ahol átlátszóplexi-koporsóban aluszod tovább háborítatlan álmodat és ifjúságod korán hervadt virágát panaszold látogatóidnak.

Vale!

Jankovszky János